

CSEFFEI László (Erdély, 1592. ?–Erdély, 1662. ?): levélíró. 1627–1659 között Belső-Szolnok vm. főispánja, 1635–1662 között Erdély ítélőmestere volt. 1627. szept.–1628. dec. között Bethlen Péter kísérőjeként európai körutazáson, diplomáciai küldetésben vett részt. Irodalmi értékűek Hamburgból, Leidenből, Párizsból, Velencéből anyjának, Tomori Annának és Monostorszegei Kun Istvánnak küldött levelei.

M. Régi magyar utazók Európában 1532–1770, kiad. SZAMOTA István, Nagybecskerek, 1892; KOVÁCS Sándor Iván–KULCSÁR Péter, Régi magyar írók és prédikátorok kiadatlan levelei, AUnivSzegSeclitt 1969; KOVÁCS Sándor Iván, Adalékok a régi magyar utazási irodalomhoz, It 1979.

Ir. KOVÁCS Sándor Iván, Pannóniából Európába, 1975; uő, Szakácmesterségnek és utazásnak könyvecskéi, 1988; MONOK István, ~, Száz 1988. M. I.

CSEGEDI András (16. sz.): énekmondó deák. A Telegdi családdal lehetett kapcsolatban. 1553-ban Telegden Josephus Flavius művének Rufinus-féle lat. fordítása alapján írta históriáját *Jeruzsálem városának veszedelméről* („Ím, egy szép históriát mostan mondok...”). Tinódi énekeit már kinyomtatásuk előtt ismerhette, mert művében sok a Tinódi-reminiscencia. 1565-ben a históriát a Csereyné-kódexbe másolták. 1574-től többször is megjelent nyomtatásban.

Kiad. RMKT 16, 6, 1896.

Ir. HORVÁTH János, A reformáció jegyében, 1957².

Sz. G.

CSEH János → CSÚZI CSEH János

CSEH József → CSÚZI CSEH József

CSEH Márton → BÖHME, Martin

CSEHI András (18. sz.): a *Pancsatantra* egyik fordítója, munkáját a Galland-féle francia szöveg alapján készítette el.

M. Bidpai Lokman indiai históriái és költött beszédei, Kvár, 1783.

Ir. GYÖRGY Lajos, A magyar regény előzményei, 1941.

G. M.

CSEHI Gyula (Szatmár, 1910. nov. 26.–Kolozsvár, 1976. jún. 21.): esztéta, kritikus. Középiskoláit Nagyváradon, Szatmáron és

Kolozsvárt végezte. 1928-ban Szatmáron érettségizett. 1929-től a párizsi Sorbonne, 1931-től a bécsi, 1933–34-ben a kolozsvári egyetem hallgatója. Tanári oklevelet szerzett francia–német szakon, közben a Korunk segédszerkesztője. 1934-től a nagyváradi zsidó gimnáziumban tanított. 1943-ban munkaszolgálatra hívták be. Családját deportálták, csak ő élte túl a háborút. 1945-től Nagyváradon az Új Élet szerkesztője volt. 1947–1952 között a kolozsvári egyetemen filozófiát adott elő, és tanulmányi igazgató volt. 1952–54-ben a nagyenyedi kollégiumban orosz tanított. 1954-től a kolozsvári egyetemen az esztétika és az irodalomelmélet tanára. Az epika és történetírás párhuzamaival és kölcsönhatásaival (*Klio és Kalliópé, vagy a történelem és az irodalom határaitól*, Bk., 1965), az epikus fikció és valóság összefüggéseivel (*Modern Kalliópé, vagy regény és valóság*, uo., 1969), a nemzetiségi irodalom forradalmi hagyományaival (*A baloldali forrásvidék*, Kvár, 1973) foglalkozott. Világirodalmi és esztétikatörténeti írásait a *Felvilágosodástól felvilágosodásig* (Bk., 1972) címmel gyűjtötte kötetbe. Posztumusz könyve (*A kritika jelentése és utóélete*, 1979) a dogmatikus realizmuselméletet elemzi. A Népi Szövetség c. lap történetét elemző dolgozata kéziratban maradt. Mikó Imrével ő kezdeményezte a Kritikon Téka-sorozatát, és több kötetét fordította (pl. Heine, *Vallomások*, uo., 1974).

M. Irodalomtörténeti alapfogalmak, Bk., 1958 (társszerző); Munkásosztály és irodalom, uo., 1963.

Ir. BEKE György, ~ = B. Gy., Tolmács nélkül, Bk., 1972; POMOGÁTS Béla, Diderot-tól Marxig, Nagyv. 1973; PÁSKÁNDI Géza, ~ 1910–1976, Nagyv. 1976; TAMÁS Attila, Egy izgalmas szövegkritikai kötet, Alf 1979. S. V. K.

Csehszlovákiai Magyar Irodalmi Szövetség (1936–38): a magyar ellenzéki pártok kezdeményezésére, Staud Gábor elnökletével alakult meg. Nevéhez fűződik a Tátra Könyv- és Lapkiadóval együtt meghirdetett irodalmi és tudományos pályázat, melynek pályamunkái 1938-ban elkallódtak; a Nemzeti Kultúra c. tudományos és irodalmi lap (csak egy száma jelent meg).

Ir. GÖMÖRY János, Emlékeim egy letűnt világról, 1964; TURCZEL Lajos, Két kor mezsgyéjén, Pozsony–Bp., 1967; DALLOS István, A Híd vallomása, uo., 1969. T. L.